

[Knihovny mají šanci získat podporu na výstavbu a rekonstrukci ze strukturálních fondů EU \[1\]](#)

Autor:

- [RICHTER, Vít](#) [2]

Číslo:

- [2019, ročník 28, číslo 2](#) [3]

Rubrika:

- [Koncepce a strategie](#) [4]

Klíčová slova:

- [Evropská unie](#) [5], [financování](#) [6], [rozvoj knihoven](#) [7]

V roce 2019 probíhá příprava programových dokumentů pro čerpání evropských strukturálních fondů v období 2021 až 2027. Zásadní význam pro podporu knihoven může mít [Integrovaný regionální operační program 2021-2027](#) [8], někdy také označovaný jako **IROP II**. V návrhu programového dokumentu, který bude v roce 2020 vyjednáván s Evropskou komisí, je v úvodních kapitolách uvedena úloha veřejných knihoven:

„Česká republika má nejhustší síť veřejných knihoven na světě, které ročně navštíví více než 22 milionů čtenářů a návštěvníků. Kromě knihoven provozovaných obcemi a městy existují další desítky specializovaných knihoven poskytujících služby ve školských, výzkumných či kulturních institucích. V následujících letech dojde k posílení role knihoven jako součásti vzdělávacího systému a center komunity. V globální ekonomice založené na znalostech jsou důležitým, prakticky využitelným zdrojem pro jednotlivce i ekonomiku státu, jako nástroj rozvoje unikátní vědomostní sítě, která každému umožní přístup k informacím. V současné době se rozrůstá trh pro rozšiřování znalostí ve společnosti. Díky využití informačních technologií nabízejí knihovny široké spektrum sofistikovaných informačních služeb. Z tohoto hlediska je nezbytné podpořit modernizaci péče o knihovní fondy, technického zázemí a doprovodných informačních služeb.“

V současné době je v rámci IROP II navrhována podpora dvou skupin knihoven, kterými jsou:

1. **Knihovny vykonávající regionální funkce a základní knihovny se specializovaným knihovním fondem včetně Národní knihovny ČR.** Příjemci dotací budou moci být obce, organizace zřizované nebo zakládáné obcemi, zřizovatelé základních knihoven se specializovaným knihovním fondem a Národní knihovna ČR.
2. **Profesionální knihovny**, tj. knihovny, jejichž činnost je zajištěna alespoň minimálním pracovním úvazkem v rámci standardního pracovního poměru (nejméně 15 hodin týdně). **1 Podmínkou v tomto případě bude, aby podpora knihoven byla realizována na území MAS (Místní akční skupiny)2 a v souladu se schválenou strategií pro území MAS.**

Návrh programového dokumentu počítá se **zaměřením projektů na revitalizaci, odbornou infrastrukturu a vybavení pro činnost kulturních památek, muzeí a knihoven přispívající k ochraně kulturního dědictví**, zejména pak na:

- revitalizaci památek,
- expozice,
- depozitáře,
- technické zázemí,
- návštěvnická centra,
- edukační centra,
- restaurování, vybavení pro konzervaci a restaurování,
- evidenci a dokumentaci sbírkových fondů, včetně zařízení pro digitalizaci a aplikační software,
- technické vybavení knihoven,
- parky u památek a parkoviště u památek.

Zatím otevřenou otázkou je, v jaké výši bude stanovena nezbytná finanční spoluúčast žadatele o dotace. Je zcela jisté, že bude výrazně vyšší, než je tomu v současném období, a rovněž záleží na místě realizace projektu. V tzv. přechodových regionech (Plzeňský, Jihočeský, Středočeský, Jihomoravský kraj a kraj Vysočina) může spoluúčast být až 45 %, což by výrazně zúžilo možný počet žadatelů. V ostatních krajích je zatím navrhována 25% spoluúčast.

Pro knihovny poskytující regionální funkce a základní knihovny se specializovaným fondem (například muzejní knihovny) bude zřejmě vyhlášena samostatná výzva, ale ostatní profesionální knihovny³ budou moci získat dotaci pouze prostřednictvím MAS. V tom případě je zásadní podmínkou, aby se výstavba, rekonstrukce a vybavení knihoven dostalo do strategického plánu příslušné MAS. Knihovna by proto měla v první řadě přesvědčit svého starostu, aby se obec v rámci MAS angažovala a prosazovala podporu knihoven do strategického plánu své MAS. Na [webových stránkách Národní sítě Místních akčních skupin](#) [9] je k dispozici [seznam MAS](#) [10], kde si knihovna může zjistit, do které MAS její obec spadá. MAS se orientují primárně na venkovské oblasti, ale podle pravidel vytváření MAS mohou být zastoupena i města do 25 000 obyvatel. Z toho vyplývá příležitost nejen pro knihovny v obcích, ale také ve městech.

Příprava programových dokumentů je stále ještě na začátku a může dojít k dalším změnám, např. ani u knihoven poskytujících regionální funkce a základních knihoven se specializovaným fondem není jisté, zda Evropská komise nebude v rámci vyjednávání trvat na integrované povaze těchto projektů – např. [využitím nástroje ITI](#) [11] (to by znamenalo, že by projekty mohly být realizovány pouze v územích se strategií ITI – zázemí velkých měst – na podobném principu, jako je popsán výše

u MAS). Přesto je důležité, aby se knihovny a také jejich provozovatelé či zřizovatelé o možnost využití strukturálních fondů v letech 2021 až 2027 pro rozvoj knihoven zajímali a postupně připravovali své projekty.

- **1.** Profesionální knihovna je definována v [Metodickém pokynu Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky](#) [12].
- **2.** Místní akční skupina je na politickém rozhodování nezávislým společenstvím občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejného moci), které spolupracuje na rozvoji venkova, zemědělství a získávání finanční podpory z EU a z národních programů pro svůj region, a to metodou LEADER. Základním cílem MAS je zlepšování kvality života a životního prostředí ve venkovských oblastech. Jedním z nástrojů je také aktivní získávání a rozdělování dotačních prostředků. Základní parametry jsou počet obyvatel od 10 000 do 100 000 mimo města s počtem obyvatel větším než 25 000, hustota zalidnění do 150 obyv./km², viz podrobněji [web spolku Národní síť místních akčních skupin České republiky](#) [13].
- **3.** Podle statistických údajů je v ČR cca 700 profesionálních knihoven.

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2019-rocnik-28-cislo-2/knihovny-maji-sanci-ziskat-podporu-na-vystavbu>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2019-rocnik-28-cislo-2/knihovny-maji-sanci-ziskat-podporu-na-vystavbu>
- [2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/richter-vit>
- [3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2019-rocnik-28-cislo-2>
- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/koncepce-strategie>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/evropska-unie>
- [6] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/financovani>
- [7] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/rozvoj-knihoven>
- [8] <http://irop.mmr.cz/cs/IROP-2021>
- [9] <http://nsmascr.cz/>
- [10] <http://nsmascr.cz/seznam-mistnich-akcnich-skupin/>
- [11] <https://mmr.cz/cs/Microsites/Uzemni-dimenze/UD-typy/Integrované-nastroje/ITI>
- [12] https://ipk.nkp.cz/docs/RF/Metodicky_pokyn_RF_2014.docx
- [13] <http://nsmascr.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/>